

classe, son sis les quadres que están filant llana y de la de segona classe tenim devant de totes la de la senyora viuda de Murillo ahont están ocupades unes dos centes persones.

Se pot vanagloriar Sant Joan d' haver sigut la primera que 'n Espanya ha fabricat el paper de fusta y ab felissos resultats, tenint una fàbrica que fa un consum grandios de pins, com també la de rebre 60 caballs de forsa del vehí poble de Castellfullit trasmesos per la electricitat, fent déu anys que funciona dita forsa. Després de tot lo dit, trauré la consecuencia de que Sant Joan les Fonts treballant totes les dites industries com han treballat alguns anys sense interrupció, se reparteix una suma grossa de semanns entre 'ls 2.200 habitants ab que

conta, siguent el benestar de tot el poble, puig aquí ningú 's preocupa de si á Madrit remena l' olla en Pere ó en Pau la cuestió es tenir dos duros el dissapte per gastar el diumenge, y res més. En el meu modo de veurer, les condicions dites son de les principals pera el benestar d' un poble y aixís seria si no fos que una vaga poch menos que general de cuasi la major part de l' any passat ens deixa sanchnats y enemistats el nou sigle, pero si Deu fa la gracia de que no vinga una altra vaga forsa com la passada y present y que no veu l' humil treballador de Sant Joan, encara tenim sanch pera fer reviurer ab més impuls la felicitat perduda.

CANDI AGUSTÍ.

A de mal embolicarse en judicis sobre 'l sigle que acaba y pronostichs pera 'l que está á punt de naixer, lo primer perque es molt difícil coneixers á sí mateix y nosaltres soms ben fills del present y lo segón perque la humanitat no fa com el calendari que ho cambia tot á una determinada hora y lo que 's nosaltres ó sia la generació present, no sembla pas que 'n tinguém de veurer cap de cambi gros.

De totes maneres sembla que la humanitat está passant per un gran período de tranzició en que 's barreja lo vell y lo nou, tal com en els cambis de estació que veyém en un mateix dia uns que van de rigorós hivern y altres ab barret de palla.

Per lo demés y sense gayres compromisos pot dirse que la nota dominant d' aquest sigle ha sigut lo gran desenrotlló de la ciencia sobre tot pel camí de la experimentació. (que no s' enfadin els devots del silogisme y altres pergamins) y es un fet que tots els avensos moderns de alguns anys en aquesta part,

contribueixen moltíssim á domesticar y fins á dignificar la *bestia humana*.

De lo que no pot dirse res es de civilització y tant que s' en parla, perque ni la gran revolució 'ns ho deixá ben clar que volía dir, ni els grans estadistes moderns s' han cuydat gran cosa de férmosho entendre. Per de prompte y tant com estém en duptes, si hem d' entendre per civilització el major grau de perfecció moral y material de la societat humana, en lo que això sia possible, lo que 's á n' aquest sigle XIX. li llevém la fama quan l' anomeném el sigle de la civilització, mes com tampoch fóra just posarlo al mateix nivell dels altres seus antepassats, donchs que la ciencia sempre suposa progrés, podém buscar una fórmula que 'ns deixi á n' ell y á nosaltres contents.

Per mí es aquesta: hi ha que fer un *distingo*, ó millor dit una tria, ó més clar, el mon polítich ó sia la munió de gent que remena les cireres de tots els estats. Reys, Presidents, Ministres, Diplomátichs, Militars, etc., etc., per tota aquesta gent tant es el sigle XIX com lo primer. Ells ja ho diuen que son civilisats,